

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نپاشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

بهرام رحمانی
۲۵ می ۲۰۲۱

مردم غزه بهای جنگ نهان و آشکار حکومت‌های اسرائیل و ایران را می‌پردازند!

در واقع در ساعات پایانی روز پنجشنبه ۲۹ اردیبهشت ۱۴۰۰ برابر با ۲۰ مه ۲۰۲۱، مقام‌های اسرائیلی در جریان یک جلسه کابینه امنیتی این کشور تصمیم گرفتند تا آتش‌بسی یک‌طرفه را در نوار غزه از ساعت ۲:۰۰ بامداد روز جمعه ۲۱ مه ۲۰۲۱-۳۰ اردیبهشت ۱۴۰۰، اجرا کنند. آتش‌بسی که از سوی حماس و جهاد اسلامی فلسطین پذیرفته شد. پس از آن اسماعیل هنیه، رهبر حماس، در یک پیام تصویری از مقام‌های جمهوری اسلامی بابت حمایت مالی و تسلیحاتی از حماس در طول این جنگ یازده روزه تشکر کرد.

این آتش بس که در ساعات نخست روز جمعه شروع شد به ۱۱ روز درگیری میان دو طرف که بیش از ۲۴۰ کشته - عمدتاً در غزه - به جا گذاشت پایان داد. اسرائیل روز پنجشنبه بیش از ۱۰۰ حمله علیه تاسیسات زیربنائی حماس در شمال غزه انجام داد. حماس هم با شلیک راکت به آن پاسخ داد. نبردها روز ۱۰ مه در پی چند هفته تنش میان اسرائیل و فلسطینی‌ها در بیت‌المقدس شرقی که به زد و خورد در یک مکان مقدس برای مسلمانان و یهودیان انجامید شروع شد. از ساعت دو بامداد جمعه ۲۱ مه ۲۰۲۱-۳۰ اردیبهشت ۱۴۰۰، آتش‌بس در غزه به جریان افتاد. خبر توافق، شامگاه پنجشنبه و بعد از جلسه کابینه امنیتی اسرائیل اعلام شد. توافق طرفین با وساطت عبدالفتاح سیسی، رئیس‌جمهور مصر انجام گرفته و به گفته سخن‌گوی نتانیاو، هیچ پیش‌شرطی ندارد. آنتونیو گوترش، دبیرکل سازمان ملل نیز با اظهار خشنودی از توقف درگیری از طرفین خواست به آتش‌بس پایبند بمانند. او پیشتر با بیان نگرانی عمیق از مرگ غیرنظامیان گفته بود: «اگر جهنمی روی زمین باشد، آن زندگی کودکان غزه است.»

بیش از ۲۳۰ غیرنظامی فلسطینی در درگیری‌ها کشته شده‌اند که ۶۵ کودک و ۳۹ زن در میان آن‌هاست. ۱۷۱۰ نفر نیز زخمی و ۵۸ هزار نفر آواره شده‌اند. در حالی که تلفات جانی در اسرائیل فقط ۱۲ نفر است. یک پسر بچه پنج ساله و یک دختر جوان ۱۶ ساله در میان کشته‌شدگان هستند.

به گفته مقامات وزارت بهداشت دولت حماس در غزه، در ۱۱ روز اخیر حداقل ۲۳۰ فلسطینی از جمله ۶۵ کودک و ۳۹ زن در حملات هوایی اسرائیل کشته شدند.

حماس و گروه جهاد اسلامی تعداد کشته‌های خود را ۲۰ نفر اعلام کرده‌اند. این در حالی‌ست که اسرائیل شمار تلفات این دو سازمان را حداقل ۱۳۰ نفر می‌داند. اسرائیل همچنین می‌گوید حملات راکتی فلسطینی‌ها حداقل ۱۲ کشته در این کشور برجای گذاشته است.

علاوه بر مصر، قطر و سازمان ملل متحد نیز در مذاکرات روزهای اخیر برای پایان دادن به درگیری خونین بین اسرائیل و حماس نقش داشتند.

آنتونیو گوترش، دبیر کل سازمان ملل متحد، روز پنجشنبه از طرفین درگیر خواست که فوراً جنگ را متوقف کنند. گوترش در نشست ویژه مجمع عمومی سازمان ملل متحد صحبت می‌کرد که با هدف بحث و بررسی درباره بحران جاری در غزه تشکیل شد.

هایکو ماس، وزیر امور خارجه آلمان پنجشنبه به اسرائیل سفر کرد. آلمان خواهان آتش‌بس فوری در منطقه است.

توافق حماس و اسرائیل بر سر آتش‌بس با میانجی‌گری مصر؛ دبیرکل سازمان ملل با ابراز خشنودی از پایان خشونت از طرفین خواست به توافق پایبند بمانند. بایدن نیز ابراز امیدواری کرد که فرصتی برای صلح پایدار در خاورمیانه فراهم شود.

جنگ اخیر ارتش اسرائیل به غزه به دلیل شکست نینیاهاو در تشکیل دولت و با اخراج فلسطینیان از خانه‌هایشان آغاز شد. جنگی که با استقبال جمهوری اسلامی مواجه شد و به این ترتیب قربانیان اصلی این جنگ مردم غزه بودند هر چند که چند تن از شهروندان عادی اسرائیل نیز بر اثر موشک‌پراکنی‌های حماس و جهاد اسلامی که مورد حمایت همه‌جانبه جمهوری اسلامی ایران قرار دارند جان باختند.

ارتش اسرائیل در حمله اخیر خود به غزه حتی ابتدائی‌ترین معیارها و قوانین بین‌المللی را زیر پا گذاشت. برای نمونه ارتش اسرائیل در روز شنبه ۲۵ اردیبهشت ۱۴۰۰-۲۰۲۱، از بمباران برج الجلا و تخریب کامل آن خبر داد. در این برج دفاتر شبکه‌های خبری الجزیره، خبرگزاری اسوشیتدپرس و شمار دیگری از رسانه‌های بین‌المللی و داخلی قرار داشت. در این ساختمان آپارتمان‌های مسکونی و دفاتر تجاری دیگری هم وجود داشت.

در این برج ۱۳ طبقه همچنین تعداد زیادی مطب پزشک، دفاتر حقوقی، دفاتر خدمات اینترنتی و منازل مسکونی وجود داشت که بر اثر حمله جنگنده‌های ارتش اسرائیل با خاک یکسان شد.

مدیر اجرایی دفتر خبرگزاری اسوشیتدپرس نیز الجزیره گفت: از حمله وحشتناک اسرائیل به ساختمانی در غزه که دفتر ما هم در آنجا بود، احساس شوک و هراس داریم.

شبکه الجزیره هم با صدور بیانیه‌ای اعلام کرد: ما تخریب دفترمان در غزه را توسط اسرائیل محکوم می‌کنیم و از جامعه بین‌المللی می‌خواهیم مراقب جان خبرنگاران باشد.

در این بیانیه آمده است: تخریب دفتر الجزیره اقدامی مغایر با همه موازین حقوق بین‌الملل و تمدن بشری است و ارتش اسرائیل قبل از بمباران برج الجلاء به ساکنان برج فقط فرصت کوتاهی برای ترک آنجا داده بود.

الجزیره تاکید کرد: آنچه اسرائیل انجام داد، رفتاری وحشیانه با هدف به خطر انداختن جان خبرنگاران برای جلوگیری از افشاگری آن‌ها از واقعیت‌هاست؛ اما ما به مخاطبان‌مان وعده می‌دهیم که پوشش خبری و افشای واقعیت‌های تحولات در غزه و اراضی فلسطینی و اسرائیل را ادامه خواهیم داد.

شبکه الجزیره گفت: بمباران برج الجلاء با هدف خاموش کردن رسانه‌های آزاد و پنهان کردن واقعیت‌هاست. شبکه الجزیره به نقل از مدیر اجرایی کمیته حفاظت از خبرنگاران نیز تاکید کرد: حمله اخیر این تردید را به وجود می‌آورد که اسرائیل عمدا در صدد تعطیلی کار تاسیسات رسانه‌ای است.

سخنگوی کاخ سفید در واکنش به تخریب برج الجلاء در غزه که محل استقرار دفاتر رسانه‌های خارجی بود، از دولت اسرائیل خواست از ایمنی و امنیت روزنامه‌نگاران اطمینان یابد.

جن ساکی ادعا کرد: ما به طور مستقیم با اسرائیلی‌ها در ارتباط بوده‌ایم که اطمینان از ایمنی و امنیت روزنامه‌نگاران و رسانه‌های مستقل، بزرگترین مسؤولیت است.

حتی یک نماینده کنگره آمریکا نیز در تشریح چرائی حمله ارتش اسرائیل به «الجلاء» اعلام کرد: «اسرائیل منابع رسانه‌ای را هدف قرار داد تا جهان نتواند شاهد جنایت‌های جنگی نتانیا‌هو فرمانده آپارتاید باشد.»

رشیده طلبیب نماینده کنگره آمریکا امروز شنبه و در واکنش به تخریب برج الجلاء در غزه توسط ارتش اسرائیل در پیامی تویتری به تشریح دلیل این جنایت پرداخت.

نماینده کنگره آمریکا در این خصوص نوشت: اسرائیل منابع رسانه‌ای را هدف قرار داد تا جهان نتواند شاهد جنایت‌های جنگی که توسط نتانیا‌هو فرمانده آپارتاید انجام می‌شود باشد.

رشیده طلبیب در این خصوص ادامه داد: این (جنایت) انجام شد تا جهان نتواند کشتار نوزادان، کودکان و والدین آن‌ها را ببیند. این کار انجام شد تا جهان نتواند قتل و عام شدن فلسطینیان را ببیند.

شماری از تحلیل‌گران برجسته عرب، روز دوشنبه ۲۷ اردیبهشت ۱۴۰۰، در مصاحبه با تلویزیون «العربییه» تاکید کردند که ساکنان نوار غزه هزینه نزاع اسرائیل و ایران را می‌پردازند.

علی الامین، سردبیر سایت خبری لبنانی «جنوبیه»، گفت، تهران می‌خواهد از تقابل فعلی فلسطینی‌ها و اسرائیلی‌ها به نفع خود بهره‌برداری کند اما خون‌هایی که ریخته شده، خون فلسطینی‌هاست.

وی افزود: «ایران به طور مستقیم در این رویارویی دخالت نمی‌کند، اما همه نشانه‌ها حاکی از آن است که تهران در همه این رویدادها نقش داشته و از افزایش این تنش‌های نظامی به نفع خود «سرمایه‌گذاری» می‌کند.

در همین حال هبه القدسی، مدیر روزنامه «الشرق الاوسط» در واشینگتن، گفت که تماس تلفنی اخیر بین اسماعیل هنیه، رئیس دفتر سیاسی حماس و اسماعیل قآانی، فرمانده نیروی قدس سپاه پاسداران ایران، سؤال بزرگتری را مطرح می‌کند.

او با اشاره به رابطه حماس با جمهوری اسلامی ایران، این روابط را نقطه عطفی بین این گروه و ایران دانست.

در همین راستا، مصطفی العانی مدیر «برنامه امنیتی» در «مرکز تحقیقات خلیج»، گفت: «ایران به‌خاطر فلسطینی‌ها خود را به خطر درگیری با اسرائیل نمی‌اندازد زیرا جمهوری اسلامی ایران به فکر منافع خود است.»

العانی گفت، جمهوری اسلامی ایران در محاسبات خود هیچ ارزشی برای خون فلسطینی‌ها قائل نیست. کما این‌که خون عراقی‌ها، سوری‌ها نیز برای آن اهمیتی ندارد و آماده است تا این خون‌ها را به راحتی فدای منافع خود کند.»

العانی افزود: «طبق گزارش منابع وابسته به ایران از جمله منابع شبه‌نظامیان حزب‌الله لبنان، اکنون ایران هیچ علاقه‌ای به تقابل با اسرائیل، چه از نظر نامناسب بودن شرایط سیاسی و چه از نظر ظرفیت و توانایی نظامی، ندارد.

محمد عوض روزنامه‌نگار و تحلیل‌گر عرب نیز گفت، بخش عمده‌ای از ساکنان غزه به دلیل بحران‌های داخلی خواهان جنگ نیستند، آن‌ها به دنبال امنیت، ثبات و زندگی جدیدی هستند که از طریق صندوق‌های انتخابات آینده قرار بود برای آن‌ها محقق شود.

او تاکید کرد که اکنون به دلیل شدت و حجم حملات اسرائیل، ترس و نگرانی بی‌سابقه‌ای در میان مردم نوار غزه به وجود آمده است.

بنا به گزارش خبرگزاری «رویترز»، به نقل از یک مقام ایرانی، جمهوری اسلامی ایران ماهیانه میلیون‌ها دلار برای جنبش حماس ارسال می‌کند. همچنین طرح‌های اقتصادی در منطقه دارد که درآمدهای آن صرف تامین هزینه‌های این گروه فلسطینی می‌شود.

بر اساس گزارش «رویترز»، این مقام ایرانی فاش کرد که حماس سه کارخانه موشک‌سازی زیرزمینی در غزه دارد. همزمان با آن، یک مقام اروپایی فاش کرد که حماس با کمک جمهوری اسلامی ایران، موشک‌های دوربرد در اختیار گرفته و خاطر نشان کرد که این گروه فلسطینی ذخیره سرمایه‌گذاری عظیمی شامل میلیون‌ها دلار برای خود اندوخته است.

از سوی دیگر، منابع غربی خبر دادند که گروه حماس، کمک‌های مالی از سوی موسسات خیریه همسو، در اروپا دریافت کرده است.

شایان ذکر است که بعد از ۱۱ روز حملات موشکی و فردای آتش‌بس، گروه حماس اعلام «پیروزی» کرد و اسماعیل هنیه با تماس تلفنی و سخنرانی تلویزیونی از کمک‌های مالی و تسلیحاتی جمهوری اسلامی تشکر کرد، اما اظهار داشت که فرآیند بازسازی غزه توسط «خیرین جهان عرب» انجام خواهد شد.

پیش‌تر نیز محمدجواد ظریف، وزیر خارجه جمهوری اسلامی ایران در گفت‌وگویی با روزنامه اعتماد با تأیید ادعای مقامات حماس در مورد ۲۲ میلیون دلار کمک بلاعوض ایران گفته است: «ایران برای سیاست خارجی همواره هزینه می‌کند.»

محمود الزهار، یکی از رهبران ارشد جنبش فلسطینی حماس اخیراً در مصاحبه‌ای گفته بود، این گروه مبلغ ۲۲ میلیون دلار به‌صورت نقد از قاسم سلیمانی فرمانده نیروی قدس که در ژانویه گذشته با حمله هوایی آمریکا در فرودگاه بغداد کشته شد، دریافت کرده است.

جمهوری اسلامی ایران، همواره از گروه‌های شبه‌نظامی در منطقه حمایت‌های مالی و تامین سلاح‌های جنگی برای آن‌ها داشته است «حزب‌الله»، «فاطمیون»، «مدافعان حرم» و دیگر گروه‌های فلسطینی بخشی از گروه‌هایی هستند که مورد حمایت‌های مالی و تسلیحاتی ایران هستند.

اسماعیل هنیه، رئیس دفتر سیاسی سازمان «حماس» در یک سخنرانی تلویزیونی، ضمن تشکر از کمک‌های مالی و تسلیحاتی جمهوری اسلامی ایران، گفت: «با کمک افراد خیر کشورهای عربی، غزه را بازسازی می‌کنیم.»

هنیه درباره کمک‌های مالی و تسلیحاتی جمهوری اسلامی ایران گفت: «ما از جمهوری اسلامی ایران تشکر می‌کنیم که از هیچ کمکی به مقاومت غزه دریغ نکرد.»

اسماعیل هنیه، همچنین با نوشتن نامه‌ای به علی خامنه‌ای، رهبر جمهوری اسلامی ایران، از او درخواست کمک کرد. هنیه در این نامه که روز سه‌شنبه ۱۸ مه ۲۰۲۱ برای خامنه‌ای فرستاده شد، از او خواست فوراً اقداماتی در سطح کشورهای اسلامی، عربی و بین‌المللی برای کمک به حماس انجام دهد.

او در این نامه اسرائیل را به «تشدید عملیات یهودی‌سازی، شهرک‌سازی، کوچاندن اجباری فلسطینیان، پاکسازی نژادی و حملات به منطقه باب‌العامود و شیخ جراح، همچنین تجاوزات علیه مسجد الاقصی و معتکفین در آن اعم از تعرض به این مسجد مبارک یا سرکوب نمازگزاران و بستن درهای آن و ممانعت از ورود فلسطینیان به آن برای اقامه نماز و عبادت» متهم کرد.

هنیه در بخش دیگری از نامه‌اش نوشت: «ملت فلسطین در قدس که بیش از ۵۰ سال است راه مقاومت و صبر و بردباری را برای دفاع از سرزمین و مقدسات فلسطین به نیابت از امت اسلامی و عربی در پیش گرفته، هرگز از ادامه این مسیر تا پیروزی، بازگشت به این سرزمین و تشکیل کشور مستقل فلسطین به پایتختی قدس شریف باز نمی‌ایستد.» همچنین اسماعیل هنیه رئیس دفتر سیاسی حماس و حسین سلامی فرمانده سپاه پاسداران در تماسی تلفنی نتایج درگیری‌های اخیر در غزه و به ویژه کمک‌های مالی و تسلیحاتی ایران به حماس را بررسی کردند.

در این تماس تلفنی، اسماعیل هنیه از ایستادگی جمهوری اسلامی در کنار فلسطین در همه صحنه‌های دیپلماسی و میدانی قدرانی کرد.

هنیه ادعا کرد که در حال حاضر «معادله نبرد تغییر کرده و توده‌های مردم در داخل فلسطین و خارج آن برای رد سیاست‌ها و اعمال اشغال‌گران به پا خاستند.»

از سوی دیگر، فرمانده سپاه «دستآورد حاصل از مقاومت فلسطین» را ستود و بار دیگر بر آمادگی ایران برای کمک به فلسطین و «مقاومت قهرمان» آن در زمینه‌های مختلف تأکید کرد. او اضافه کرد: «ایران هرگز از این نقش خود عقب نخواهد نشست.»

پیش‌تر هم هنیه درباره کمک‌های مالی و تسلیحاتی ایران گفته بود: «ما از جمهوری اسلامی ایران تشکر می‌کنیم که از هیچ کمکی به مقاومت غزه دریغ نکرد.»

امروزه در ادبیات جمهوری اسلامی مفهوم «مقاومت» از «مقاومت اقتصادی» تا «مقاومت میدانی و جنگی» مانند نقل و نبات استفاده می‌شود. از زمان پا گرفتن «حزب‌الله» در لبنان، حشدالشعبی عراق، حماس در نوار غزه، حوثی‌ها در یمن و... که همگی مورد حمایت مالی و تسلیحاتی جمهوری اسلامی ایران هستند، «مقاومت» واژه‌ای لو‌ث شده به شمار می‌آید و مترادف با جنگ و خونریزی و ترور شده است. در حالی که مقاومت به معنای دفاع از خود یا مقابله با سرکوب و سانسور حاکمیت نیست، بلکه یک واژه بی‌معنی و خالی از محتوای واقعی‌اش شده است.

روزنامه «وال استریت ژورنال» به نقل از کارشناسان نظامی گزارش داده است جمهوری اسلامی ایران بزرگ‌ترین تأمین‌کننده تسلیحاتی شبه‌نظامیان سازمان «حماس» در جریان جنگ یازده روزه اخیر با اسرائیل بوده است. با این وجود، به دلیل کنترل شدید اسرائیل بر نوار غزه، جمهوری اسلامی ایران نمی‌تواند مستقیماً به حماس سلاح برساند. در عوض، حماس مجبور شده با استفاده از طرح‌های ایرانی، روی مواد و قطعات موجود در محل برای ساخت سلاح‌های خود تکیه کند.

بنا به این گزارش، شبه‌نظامیان حماس از فایبرگلاس برای ساخت هواپیماهای بدون سرنشین (پهپادها)، از لوله‌های فلزی صنعتی برای ساخت موشک، و از نمک و روغن کرچک برای تولید سوخت موشک استفاده کرده‌اند.

بر اساس تصاویر و فیلم‌های منتشرشده از طرف حماس و جهاد اسلامی فلسطین و همچنین نیروی دفاعی اسرائیل در تمامی حملات راکتی صورت گرفته از خاک غزه به سمت اسرائیل و به خصوص مناطق مرکزی آن چون خولون و تل‌آویو از راکت‌های جدیدی استفاده شد تا برد کافی برای رسیدن به این شهرها را داشته باشند. نخستین حمله راکتی به مرکز اسرائیل و به خصوص شهر تل‌آویو ساعت ۵۲:۲۰ به وقت اورشلیم روز ۲۱ اردیبهشت و در پاسخ به انهدام برج ۱۳ طبقه هنادی به دست نیروی هوایی اسرائیل در نوار غزه صورت گرفت.

بر اساس اطلاعات منتشرشده توسط نیروی دفاعی اسرائیل، در طول این جنگ یازده روزه که در تاریخ ۱۹ اردیبهشت با شلیک نخستین راکت‌ها از نوار غزه به جنوب اسرائیل آغاز شد، حماس و جهاد اسلامی ۴ هزار و ۳۶۰ راکت و گلوله خمپاره به سمت جنوب، مرکز و شمال اسرائیل شلیک کردند که اگرچه منجر به تخریب برخی از اماکن غیرنظامی و خودروهای غیرنظامیان شد، اما تنها یازده غیرنظامی در این حملات جان‌شان را از دست دادند و بیش از ۱۰۰ نفر نیز مجروح شدند.

بنابراین در این حملات بیش از هر چیزی قابل توجه بود، افزایش چشمگیر برد راکت‌های حماس و جهاد اسلامی فلسطین بود به طوری که ده‌ها حمله راکتی گسترده به مرکز اسرائیل و چندین حمله محدود به شمال این کشور از نوار غزه صورت گرفت.

در جریان حمله گسترده به تل‌آویو، واحد راکتی گردان‌های عزالدین قسام حماس برای نخستین‌بار به طور گسترده از راکت‌هایی به نام عیاش با برد ۲۵۰ کیلومتر استفاده کردند. دو روز پس از نخستین حمله راکتی حماس به تل‌آویو، حماس فیلمی در رابطه با حملات راکتی به اسرائیل از نوار غزه منتشر کرد که در آن برای نخستین‌بار راکت‌های مورد نظر را در حین آماده‌سازی و شلیک نشان می‌داد. ادعا شده است این راکت‌ها توسط حماس در نوار غزه ساخته شده بودند.

شایان ذکر است که در تاریخ ۳۱ تیر ۱۳۹۸، هیأتی عالی‌رتبه از مقام‌های گروه حماس با علی خامنه‌ای، رهبر جمهوری اسلامی در تهران دیدار کرده بودند. احتمالاً در این دیدار حمایت مالی و تسلیحاتی سپاه قدس را برای حماس جدی‌تر و وسیع‌تر از گذشته شد. پس از آن بود که تولید و ساخت راکت‌هایی چون عیاش توسط حماس با کمک جمهوری اسلامی در نوار غزه آغاز و یا تکمیل‌تر شد. ناگفته نماند که در برخی گزارش‌ها آمده بود این راکت‌ها پس از ساخت از خاک غزه و به سمت شرق دریای مدیترانه در ماه‌های پیش آزمایش شده بود.

از ابتدای آغاز حملات خمپاره‌ای و راکتی حماس و جهاد اسلامی مستقر در غزه علیه اسرائیل، حملات آن‌ها به علت دقیق نبودن هدایت راکت‌های‌شان فقط توانستند به اماکن غیرنظامی و غیرنظامیان آسیب نه چندان جدی وار سازند. در حالی که سال‌هاست فرماندهان سپاه قدس در تلاش است کارشناسان نظامی حماس بتواند راکت‌های هدایت دقیق بسازند. اما اکنون عملاً نشان داده شد که در این راه موفق نبوده‌اند.

پیش‌تر بر اساس اطلاعات منتشرشده توسط موساد (سرویس اطلاعاتی اسرائیل) در رابطه با پروژه‌های رده ۳۴۰ موشکی سپاه قدس برای تقویت توان راکتی حماس و جهاد اسلامی فلسطین، نیروهای اعزامی به سمنان دوره‌های کار با پودر آلومینیوم (تقویت‌کننده حرارت احتراق در پیشران راکت‌ها) و پرکلرات آمونیوم (برای تولید سوخت جامد راکت‌ها و موشک‌ها) تحت نظر اساتید دانشگاه مالک اشتر وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح به ریاست دکتر علی مهدی‌پور عمرانی می‌گذرانند.

در جریان جنگ یازده روزه اخیر، حماس و جهاد اسلامی در حملاتشان با استفاده از موشک ضدتانک دهلاویه توانستند چندین سرباز اسرائیلی و خودروهایشان را که در عملیات «مدافع دیوارها» شرکت داشتند در نزدیکی نوار غزه مورد هدف قرار داده و دستکم در یک مورد یکی از آنها را بکشند. سرباز ۲۱ ساله مورد نظر عمر طیب نام داشته و از اعضای گردان ۹۳۱ از تیپ پیاده نهال نیروی دفاعی اسرائیل بود. دیگر سلاح ایرانی مورد استفاده در نبرد اخیر انواع خمپاره‌اندازهای سبک و گلوله‌های خمپاره اچ‌ام-۱۵ و اچ‌ام-۱۶ ساخت ایران برای آنها بود. این گلوله‌های خمپاره ۸۱ و ۱۲۰ میلی‌متری نتوانستند آسیبی به اماکن مسکونی در حومه نوار غزه بزنند. به گفته شبکه کان دستگاه گنبد آهنین حدود ۹۰ درصد موشک‌هایی را که مناطق مسکونی را تهدید می‌کرد، سرنگون کرد. این شبکه اعلام کرد، در عملیات «نگهبان دیوارها» ۱۲ اسرائیلی کشته و ۳۳۰ تن زخمی شدند.

دستگاه پدافند «گنبد آهنین» اسرائیل به روایت تصویر

از سوئی با وجود آن‌که در هیچ‌یک از موارد پرتاب این پهپادهای انتحاری حماس به اسرائیل موفقیت آن‌ها در انهدام اهدافشان مشاهده نشد اما استفاده حماس از آن‌ها برای فرماندهان ارتش دفاعی اسرائیل زنگ خطر محسوب شد و آن‌ها را واداشت تا به نیروی هوایی اسرائیل دستور دهند سامر ابو دقه، فرمانده واحد پهپادی حماس، را شناسایی و ترور کنند. با توجه به مخفی شدن وی در منطقه پرجمعیت غزه، نیروی هوایی اسرائیل دستور گرفت تا حدود ساعت ۱۸/۴۰ آپارتمان محل سکونت او را با بمب‌های هدایت ماهواره‌ای هدف قرار دهد و منهدم کند. بر اساس فیلم و تصویر منتشرشده در وبسایت گردان‌های عزالدین قسام حماس، پهپادهای شهاب قطعات غیرنظامی دارند که به راحتی می‌شود در فروشگاه‌های هواپیماهای رادیو کنترل و وبسایت‌های اینترنتی پیدا کرد. این پهپادها برای پیدا کردن مسیر خود از گیرنده‌های جی‌پی‌اس (موقعیت‌نمای جهانی) غیرنظامی ساخت شرکت U-Blox سوئیس مجهز به یک قطب‌نمای دیجیتالی استفاده می‌کنند، گیرنده‌هایی با قیمت تنها ۲۰ یورو که به راحتی می‌شود آن‌ها را از هر فروشگاه اینترنتی خریداری کرد.

برای حرکت سطوح کنترولی این پهپادها، از چهار سروو موتور الکتریکی مورد استفاده در هواپیماهای رادیو کنترل ساخت شرکت امریکایی هکسترونیک (HexTronik) یا از انواع چینی مشابه استفاده می‌شود. هرکدام از این سروو موتورها حدود ۱۰ تا ۳۰ دالر قیمت دارد. بر اساس تصاویر نیز موتور این پهپاد از نوع دو سیلندر پیستونی دی ال ئی ۱۱۱ ساخت چین است که در وبسایت علی‌بابا می‌شود به قیمت تنها ۴۹۹ دالر آمریکا یا ۴۱۲ یورو تهیه کرد. یک ملخ چوبی ژاپنی با کیفیت بالا به همراه متصل‌کننده آن به شفت اصلی موتور را نیز می‌توان با قیمت نهایتاً ۲۰۰ یورو در اینترنت خریداری کرد.

از دیگر نیازمندی‌های مهم در ساخت این پهپادها، دسترسی به مواد مرکب کامپوزیت، چوب‌های بالسا و سایر متعلقات برای تشکیل یک کارگاه به منظور ساخت بدنه و بال و سطوح کنترولی این پهپادها است. اما از همه مهم‌تر دانش ساخت از جمله نقشه‌های راهنمایی است که سازندگان آن بتوانند بر اساس آن‌ها بدنه و سازه این پهپادها را در کارگاه‌هایشان در

نوار غزه ساخته و با استفاده از قطعات خریداری شده در بازار سیاه، این پهپادها را تکمیل کنند. این اطلاعات و نقشه‌ها به طور قطع از محل شرکت هسا (هواپیماسازی ایران) و از طریق سپاه قدس برای حماس تامین شده است.

نخستین بار در سال ۱۳۸۵، یک خلبان سابق شرکت هواپیمائی ملی تونس به نام محمد الزواری پس از اینکه دولت تونس او را به سوریه تبعید کرد، به عضویت گردان‌های عزالدین قسام حماس درآمد، و ایده ساخت پهپاد اما از نوع شناسائی برای استفاده شاخه نظامی حماس در جریان عملیات‌ها علیه ارتش دفاعی اسرائیل را دنبال شد. این خلبان و مخترع به دلیل علاقه به هواپیماهای هدایت از راه دور و ساختشان در کارگاه شخصی‌اش به بهترین گزینه حماس برای رسیدن به این هدف تبدیل شد.

سال‌ها بعد در سال ۱۳۹۵، ایده ساخت پهپادهای شناسائی محمد الزواری به پهپادهای انتحاری مشابه آنچه در شرکت‌هایی چون رافائل در اسرائیل تولید می‌شدند، تبدیل شد. پس از آنکه موساد، سرویس اطلاعاتی اسرائیل، از تلاش او برای رسیدن به دانش ساخت پهپادهای انتحاری برای استفاده گردان‌های عزالدین قسام مطلع شد، او را در تاریخ ۲۵ آذر ۱۳۹۵ برابر با ۱۵ دسامبر ۲۰۱۶ در شهر صفاقس تونس در یک عملیات ترور کرد تا مانع از دستیابی حماس به قابلیت طراحی و ساخت پهپادهای انتحاری شود. الزواری در زمان ترور ۴۹ سال داشت.

در پی از سرگیری روابط سیاسی و مالی جمهوری اسلامی ایران از حماس در سال ۱۳۹۶، که پیش‌تر به علت حمایت‌های اقتصادی ترکیه به صف مخالفان دولت سوریه به رهبری بشار اسد تبدیل شده بود، نه تنها جمهوری اسلامی و به خصوص نیروهای قدس سپاه حمایت‌های مالی از حماس را گسترش داد، بلکه فناوری ساخت راکت‌های زمین به زمین و همچنین پهپادهای انتحاری را نیز در اختیار گردان‌های عزالدین قسام این گروه قرار داد. در نتیجه، تسلیحاتی چون این پهپادهای انتحاری و همچنین راکت‌هایی با قابلیت هدف قراردادن مرکز و شمال اسرائیل از نوار غزه با فناوری و دانش منتقل شده از ایران در نوار غزه تولید شدند.

اگرچه پهپادهای انتحاری شهاب ساخت گردان‌های عزالدین قسام حماس از لحاظ ظاهری به پهپادهای انتحاری قاصف ۲ کی نمونه انحصاری تولید شده از پهپادهای ابابیل تی ایرانی برای شبه‌نظامیان حوثی در یمن شباهت دارد اما به نظر نمی‌رسد دقت کافی برای هدف قراردادن اهداف ثابت و راهبردی چون ساختمان‌های کوچک و دستگاه‌های پدافندی و دیگر اهداف کوچک مشابه به آنچه پهپادهای قاصف ۱ و ۲ کی شبه‌نظامیان حوثی در طول جنگ یمن داشتند را داشته باشند. آنچه برای حماس اهمیت دارد پرواز این پهپادها به سمت مناطق مسکونی چون شهرک‌های کوچک اطراف نوار غزه و برخورد آن‌ها به اماکن مسکونی و تاسیسات شهری و روستائی و در نتیجه، ایجاد رعب و وحشت میان شهروندان غیرنظامی اسرائیل است.

جنگ یازده روزه غزه برای نخستین بار دستاورد سرمایه‌گذاری اقتصادی، نظامی و سیاسی جمهوری اسلامی در فعالیت‌های کنونی حماس و جهاد اسلامی را به نمایش گذاشت. بیش از سه هزار راکت از سوی این دو گروه تروریستی به سمت اسرائیل شلیک شده که ۴۶۰ فروند از آن‌ها به محض شلیک در نوار غزه سقوط کردند. از میان راکت‌های باقی‌مانده حدود ۹۰ درصد توسط دستگاه‌های دفاع موشکی ارتفاع پست گنبد آهنین متعلق به فرماندهی نیروی دفاع هوائی منهدم شدند.

اما این ۱۰ درصد باقی‌مانده بود که تنها باعث کشته شدن ۱۱ نفر غیرنظامی که شامل یک کودک بود، شدند. خود این مسأله نشان‌دهنده بزرگ‌نمایی فرماندهان سپاه پاسداران جمهوری اسلامی در مورد موشک‌سازی‌هایشان است.

گفته می‌شود بیش از دو سال است که سپاه قدس برخی تسلیحات و تجهیزات مورد نیاز برای تولید و ساخت موشک‌های بالستیک کوتاه‌برد و راکت‌های هدایت توپخانه‌ای خود را از جنوب سوریه و همچنین حومه دمشق، به منطقه لاذقیه

سوریه منتقل کرده است؛ با این چشم‌انداز که زیر چتر حفاظتی دستگاه‌های پدافند هوایی نیروی هوافضای روسیه که از پایگاه هوایی حمیمیم و بندر طارطوس محافظت می‌کنند باشند و از گزند حملات هوایی اسرائیل در امان بمانند. اما برخلاف انتظار آنان، نیروی هوایی اسرائیل سالیانه کارخانه و انبارهای مهمات مورد استفاده سپاه قدس در این منطقه را مورد هدف حملات هوایی قرار می‌دهد؛ حملاتی که بدون چراغ سبز روسیه ممکن نیست و نخواهد بود.

جنگنده‌های ضربتی اف۱۶ آی سوفاف (F-16I Sufa) از اسکادران ۱۰۷ موسوم به «شوالیه‌های دم نارنجی»، مستقر در پایگاه هوایی هاتزریم، در این حمله هوایی نقش مهمی ایفا کردند. این احتمال وجود دارد که جنگنده‌های ضربتی اف۱۵ آی رام (F-15I Ra'am) اسکادران ۶۹ موسوم به «چکش‌ها» هم در این عملیات شرکت داشته باشند.

برای پشتیبانی از حمله هوایی این جنگنده‌ها، اسکادران ۱۲۲ نیروی هوایی اسرائیل، یک فروند هواپیمای هشدار زودهنگام هوابرد و پست فرماندهی پرنده «گالف استریم جی-۵۵۰ ناچشون ایتام» (Gulfstream G-550 Nachshon Eitam) و همچنین یک فروند هواپیمای شنود رادیویی و الکترونیکی «گالف استریم جی-۵۰۰ ناچشون شاویت» (Gulfstream G-500 Nachshon Shavit) را از پایگاه هوایی نواتیم به پرواز درآورد.

جنگنده‌های اسرائیلی که به کارخانه موردنظر حمله کردند، پس از پرواز در ارتفاع پست بر فراز شرق دریای مدیترانه، خود را به سواحل سوریه رساندند و پس از ارتفاع گرفتن، بمب‌های نقطه زن خود را روی کارخانه رها کردند و بی‌هیچ مشکلی از جانب سایت‌های پدافندی نیروی هوافضای روسیه، حریم هوایی سوریه را ترک کردند و اسرائیل بازگشتند. هواپیماهای ایتام و شاویت نیز با رصد حریم هوایی سوریه و شنود مکالمات رادیویی و تلفنی مقامات و فرماندهان نظامی ارتش سوریه و همچنین واحدهای مختلف نیروی هوایی و دفاع هوایی، عملکرد و واکنش‌ها به این حمله هوایی را بررسی کردند.

به احتمال زیاد همچون حملات گذشته نیروی هوایی اسرائیل به سوریه، جنگنده‌های رادارگریز اف۳۵ آی ادیر (F-35I Adir) و جنگنده‌های برتری هوایی اف۱۵ و سی باز (F-15A/C Baaz) این نیرو، در حین انجام عملیات و پس از آن، به گشت هوایی بر فراز شرق دریای مدیترانه و آسمان شمال اسرائیل پرداخته‌اند تا در صورت برخاستن جنگنده‌های میگ۲۹ نیروی هوایی سوریه برای رهگیری جنگنده‌های اسرائیلی، آن‌ها را ساقط کنند.

همان‌طور که در بالا اشاره شد به نظر می‌رسد که اف۱۶ آی‌های اسرائیلی از بمب‌های نقطه‌زن قطر کوچک (SDB) برای انهدام کارخانه مورد نظر در نزدیکی لاذقیقه استفاده کرده باشند؛ در حالی که به نظر می‌رسد سایر اهداف از جمله یک انبار مهمات سپاه قدس واقع در پادگان نیروی زمینی ارتش سوریه در نزدیکی روستای دیر شمیل در منطقه مصیاف، با استفاده از موشک‌های کروز دلילה (Delilah) هدف گرفته شده باشد.

پیش از حمله بامداد چهارشنبه نیروی هوایی اسرائیل، خلبانان و افسران کنترل‌کننده تسلیحات هواپیماهای جنگنده اف۱۶ آی سوفاف و اف۱۵ آی رام اسکادران‌های ۶۹ و ۱۰۷ نیروی هوایی اسرائیل، در روزهای ۳۰ فروردین تا اول اردیبهشت ۱۴۰۰ (۱۹ تا ۲۱ آوریل ۲۰۲۱)، در رزمایش ارباب‌ان-۲۰۲۱ شرکت کردند تا خود را برای انجام این عملیات آماده کنند. پس از شرکت در رزمایش، این جنگنده‌ها و خلبانان به منظور انجام حمله هوایی در تاریخ ۲۲ آوریل ۲۰۲۱ برابر با دوم اردیبهشت ۱۴۰۰ آماده شدند؛ حمله‌ای که به دلایل اعلام‌نشده به تاخیر افتاد و سرانجام در بامداد چهارشنبه انجام شد.

در جریان آن رزمایش، جنگنده‌های اف۱۵ آی و اف۱۶ آی نیروی هوایی اسرائیل پس از پرواز در ارتفاع ۵۰۰ پایی بر فراز دریای مدیترانه، حمله هوایی به یک میدان تیر نیروی هوایی یونان در منطقه کالاماتا (Kalamata) که یک دستگاه پدافند موشکی اس-۳۰۰ پی ام یو ۱- (S-300PMU-1) مشابه به دستگاه اس-۳۰۰ پی ام-۲ (S-300PM-2)

نیروی پدافند هوایی ارتش سوریه از آن محافظت می‌کرد را شبیه‌سازی کردند. در جریان این حمله هوایی، افسران کنترل‌کننده تسلیحات در کابین عقب این جنگنده‌ها، اقدامات جنگ الکترونیک برای محافظت از خود و جنگنده‌هایشان در برابر اقدامات سایت پدافندی نیروی هوایی یونان را شبیه‌سازی کردند.

سایت‌های پدافندی روسیه مانع جنگنده‌های اسرائیلی نشدند. در واقع همچون سایر حملات هوایی نیروی هوایی اسرائیل به سوریه، در جریان حمله بامداد چهارشنبه، سایت‌های پدافندی نیروی پدافند هوایی ارتش عربی سوریه با شلیک موشک‌های زمین به هوا به سمت اهداف پرنده کاذب روی صفحات رادار که توسط دستگاه‌های جنگ الکترونیک جنگنده‌های اسرائیلی انجام شد، سعی کردند از انجام این حمله هوایی جلوگیری کنند اما باز هم موفق به انجام آن نشدند.

یکی از دو واحد دستگاه پدافند موشکی زمین به هوای برد بلند اس-۳۰۰ پی ام ۲- نیروی پدافند هوایی ارتش عربی سوریه که در منطقه مصیاف به حالت آماده‌باش قرار دارد، نیز با هواپیماهای اسرائیلی و موشک‌های کروزشان درگیر نشد و عمده موشک‌های زمین به هوای شلیک‌شده سایت‌های پدافندی ارتش عربی سوریه، به دستگاه‌های قدیمی چون اس-۱۲۵ پچورا و یا دستگاه‌های پدافند موشکی ارتفاع کم پنتسیر اس ۱ و اس ۲ئی تعلق داشتند.

دستگاه‌های پدافند موشکی برد کوتاه تور ام ۲، پنتسیر اس ۲ و همچنین برد بلند اس-۴۰۰ که در حال حاضر از پایگاه‌های ارتش روسیه در لاذیقه و طارطوس محافظت می‌کنند نیز به این حمله هوایی، کوچک‌ترین واکنشی نشان ندادند؛ امری که می‌تواند به چراغ سبز ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه به بنیامین نتانیا‌هو، نخست‌وزیر اسرائیل، برای حمله هوایی به اهداف مربوط به ایران مرتبط باشد. به نظر می‌رسد ممانعت نکردن روسیه از انجام حملات هوایی اسرائیل به مناطق غربی سوریه به خصوص در نزدیکی لاذیقه و طارطوس، در نارضایتی مقامات روسیه از اقدامات خصمانه سپاه قدس و نیروهای نیابتی آن در سوریه علیه اسرائیل، ریشه دارند.

نیروی هوایی اسرائیل بار دیگر موفق شد تا در یک عملیات پیچیده هوایی، چند سایت نظامی مورد استفاده شبه‌نظامیان سپاه قدس در سوریه را با چراغ سبز روسیه هدف قرار دهد؛ بدون این که دستگاه‌های پدافندی ارتش روسیه برای جنگنده‌های اسرائیلی مزاحمتی ایجاد کنند. این حمله هوایی بار دیگر به فرماندهان سپاه قدس ثابت کرد که انتقال تجهیزات و تسلیحات و کارگاه‌های توسعه و ساخت مهمات به مناطقی واقع در مجاورت پایگاه هوایی حمیمیم نیروی هوایی روسیه، نمی‌تواند آن‌ها را از حملات نیروی هوایی اسرائیل مصون بدارد.

روز چهارشنبه ۱۵ اردیبهشت ۱۴۰۰ برابر با پنجم مه ۲۰۲۱، کنگره امریکا به طور رسمی از تقاضای دولت اسرائیل برای خرید هزاران بمب سنگرشکن و هدایت ماهواره‌ای نقطه‌زن (JDAM) به ارزش ۷۳۵ میلیون دلار دریافت کرد. پس از بررسی و تأیید کنگره، سرانجام دولت امریکا روز ۲۸ اردیبهشت ۱۴۰۰-۱۸ مه ۲۰۲۱، این درخواست را تأیید کرد. در فروردین ماه سال جاری هم به دنبال افزایش احتمال بروز یک درگیری نظامی یا یک جنگ تمام عیار با حزب‌الله و دیگر نیروهای شبه‌نظامی وابسته به سپاه قدس جمهوری اسلامی ایران در مرزهای اسرائیل با لبنان و سوریه، دولت اسرائیل برای خرید بیش از سه هزار بمب نقطه‌زن هدایت ماهواره‌ای و همچنین بمب‌های سنگرشکن، بودجه‌ای ویژه اختصاص داد.

این خرید تسلیحاتی ۷۳۵ میلیون دلاری، در صورت کاهش ذخیره این‌گونه بمب‌ها در اسرائیل به دلیل آن جنگ احتمالی با حزب‌الله که بنا بر ادعای فرماندهان ارتش اسرائیل احتمال داشت آغاز شود، در مدت زمانی کوتاه (کمتر از شش ماه) خلاء به وجود آمده از بمب‌های استفاده شده در جنگ را پر می‌کرد تا در صورت نیاز، در یک حمله هوایی علیه تأسیسات اتمی ایران و همچنین تأسیسات مربوط به برخی از پایگاه‌های نیروهای نیابتی ایران در سوریه چون تونل‌های

در دست‌ساخت پایگاه «امام علی» واقع در منطقه دیرالزور سوریه یا سوله‌های زیرزمینی مونتاز و ساخت موشک‌های بالستیک وزارت دفاع سوریه در منطقه مصیاف، مورد استفاده قرار گیرد.

برخلاف آنچه فرماندهان ارتش اسرائیل و مقامات دولتی این کشور ادعا کرده بودند، به جای حملات گسترده راکتی حزب‌الله لبنان به شمال اسرائیل، با حملات راکتی گسترده حماس و جهاد اسلامی مواجه شدند و در نهایت در تاریخ ۱۹ اردیبهشت ۱۴۰۰ برابر با ۹ مه ۲۰۲۱، نیروی دفاعی اسرائیل در جنگی گسترده علیه این دو گروه وابسته به دولت‌های ایران، قطر و ترکیه، درگیر شد. جنگی که عملیات «نگهبان دیوارها» (Operation Guardian of Walls) نام گرفت و در جریان آن، ده‌ها کیلومتر تونل شبکه‌ای پیچیده ملقب به «مترو حماس» و همچنین ده‌ها ساختمان کوچک و مرتفع، مورد اصابت صدها بمب هدایت ماهواره‌ای نقطه‌زن و سنگرشکن قرار گرفت.

این بار به جای آغاز جنگ زمینی در غزه، نیروی هوایی اسرائیل وارد صحنه شد تا زرادخانه راکتی حماس و جهاد اسلامی فلسطین را تضعیف کند و از بین ببرد.

بر اساس تصاویر تهیه شده از لاشه بمب‌های استفاده شده در جنگ اخیر غزه و همچنین تصاویر و فیلم‌های منتشره نیروی هوایی اسرائیل، برای مورد هدف قرار دادن شبکه تونل‌های حماس در غزه، از بمب‌های سنگرشکن بی ال یو-۱۰۹، ۱۱۰ و ۱۱۷ وسیعاً استفاده شده است. انهدام تونل‌های مورد استفاده حماس در نوار غزه در تاریخ ۲۴ اردیبهشت‌ماه به اوج خود رسید؛ تا جایی که بیش از نیمی از ۱۶۰ فروند جنگنده نیروی هوایی اسرائیل که در مأموریت‌های آن روز شرکت داشتند، ده‌ها بمب سنگرشکن را روی شبکه‌ای از تونل‌های حماس رها کردند.

بر اساس اطلاعات موجود در وب‌سایت نیروی دفاعی اسرائیل در رابطه با عملیات «نگهبان دیوارها»، ساعات ۵۱:۱۹ روز ۲۴ اردیبهشت‌ماه، نیروی هوایی اسرائیل با استفاده از بمب‌های سنگرشکن یک شبکه تونل را در نزدیکی یک مسجد و یک مهدکودک در جنوب نوار غزه، منهدم کردند. ساعت ۵۰:۱۸ دو روز پس از آن یعنی ۲۶ اردیبهشت، تونلی مشابه که در نزدیکی چنین اماکنی قرار داشت، این بار در جنوب نوار غزه و در منطقه خان یونس، منهدم شد. در بامداد روز ۲۷ اردیبهشت‌ماه، جنگنده‌های نیروی هوایی اسرائیل ۱۵ کیلومتر برابر با ۹.۳ مایل از تونل‌های حماس در نوار غزه را منهدم کردند.

نیروی هوایی اسرائیل در ۱۲ اسکادران مستقر در شش پایگاه هوایی، ۳۰۷ فروند هواپیمای جنگنده در اختیار دارد که از بیش از نیمی از آن‌ها در عملیات‌های روزانه این نیرو علیه حماس و جهاد اسلامی شرکت دارند. در میان جنگنده‌های شرکت‌کننده در عملیات نگهبان دیوارها، جنگنده‌های ضربتی اف۱۶ آی سوفاف (F-16I Sufa) از اسکادران ۱۰۷ «شوالیه‌های دم نارنجی» و همچنین اف۱۵ آی رام (F-15I Ra'am) از اسکادران ۶۹ «چکش‌ها»، در عملیات علیه تونل‌ها، نقش مهمی ایفا می‌کنند. این اسکادران‌ها به ترتیب ۲۵ فروند اف۱۶ آی و ۲۴ فروند اف۱۵ آی در اختیار دارند که در این میان اف۱۵ آی‌ها قابلیت حمل بیشترین میزان از بمب با بالاترین مداومت پروازی را دارند. جنگنده‌هایی که در حقیقت به علت شعاع عملیاتی بالا، در سال‌های ۱۳۸۸ و ۱۳۸۹، امکان شرکت در هرگونه حمله احتمالی هوایی به تاسیسات هسته‌ای ایران را برای نیروی هوایی اسرائیل فراهم می‌کردند.

در مقایسه با قراردادهای پیشین خرید بمب‌های هدایت ماهواره‌ای نقطه‌زن (JDAM)، به نظر می‌رسد قرارداد ۷۳۵ میلیون دلاری اسرائیل، بزرگترین از این نوع در تاریخ این کشور و نیروی هوایی آن باشد. بر اساس اسناد موجود در بایگانی موسسه صلح استکهلم، نیروی هوایی اسرائیل از سال ۱۳۷۹ تا سال ۱۳۹۵ در مجموع ۱۸ هزار و ۷۳۹ بمب هدایت ماهواره‌ای نقطه‌زن (JDAM) و همچنین هدایت ماهواره‌ای نقطه زن سنگرشکن (Bunker Buster) برای استفاده روی ناوگان جنگنده‌های همه منظوره اف-۱۶ سی و دی باراک، جنگنده‌های ضربتی اف-۱۶ آی سوفاف و اف-۱۵

آی رآم، از ایالات متحده خریداری کرده است. نخستین قرارداد در سال ۲۰۰۰ یا ۱۳۷۹ به ارزش ۴۵ میلیون دلار برای ۷۰۰ بمب و آخرین قرارداد در سال ۲۰۱۶ برای یک هزار و ۵۸۸ بمب بود.

در سال‌های ۱۳۷۹ تا ۱۳۸۳، در مجموع سه هزار و ۵۴۰ بمب نقطه‌زن هدایت ماهواره‌ای یا دست‌کم تنها کیت‌های تبدیل‌کننده بمب‌های سقوط آزاد مارک ۸۳ و ۸۴ به این‌گونه بمب‌ها، به نیروی هوایی اسرائیل تحویل شد. بمب‌ها و کیت‌هایی که در چهار قرارداد به ارزش ۱۱۰ میلیون دلار خریداری شده بودند. این بمب‌ها عمدتاً در جریان جنگ ۳۳ روزه با حزب‌الله لبنان در سال ۲۰۰۶ (۱۳۸۵) مورد استفاده واقع شدند و به همین دلیل در سال ۱۳۸۶، دو هزار و ۳۵۰ بمب نقطه‌زن هدایت ماهواره‌ای یا تنها کیت‌های تبدیل‌کننده بمب‌های معمولی سقوط آزاد به این نوع بمب‌های هدایت شونده، خریداری شدند تا جایگزین بمب‌های مورد استفاده در جنگ لبنان شوند.

احتمالاً دولت اسرائیل در سال ۱۳۸۸ تصمیم گرفت برای حمله هوایی به تاسیسات هسته‌ای ایران از جمله مرکز غنی‌سازی اورانیوم نظیر برنامه‌ریزی کند و در این راستا، ۳۸۷ بمب نقطه‌زن هدایت ماهواره‌ای سنگرشکن از آمریکا خریداری کرد که در اسفندماه آن سال تحویل شدند. بمب‌هایی که به دلیل فشار دولت آمریکا به اسرائیل برای لغو برنامه حمله هوایی به ایران، هرگز مورد استفاده قرار نگرفتند. از ۳۸۷ بمب خریداری شده، ۱۹۷ عدد از نوع بی ال یو-۱۱۰ به وزن ۲۰۲ کیلوگرم و ۱۹۲ عدد از نوع بی ال یو-۱۱۷ به وزن ۴۲۹ کیلوگرم بودند.

در سال‌های پس از آن، تعداد بسیار بیشتری از این نوع بمب‌های سنگرشکن خریداری شدند؛ بمب‌هایی که در جنگ اخیر در غزه مورد استفاده قرار گرفتند. علاوه بر بمب‌های سنگرشکن، صدها بمب نقطه‌زن هدایت ماهواره‌ای از نوع جی بی یو-۳۱ به وزن ۹۲۵ کیلوگرم و جی بی یو-۳۲ به وزن ۴۶۰ کیلوگرم برای انهدام گستره زیادی از اهداف، شامل ساختمان‌های کوچک و بزرگ و برج‌های مرتفع نوار غزه به کار گرفته شدند. با تحویل بمب‌های خریداری شده اخیر از میانه سال جاری، جای خالی بمب‌های استفاده شده در عملیات «نگهبان دیوارها» پر خواهد شد و امکان حمله جنگنده‌های اسکادران‌های ۶۹ و ۱۰۷ به تاسیسات هسته‌ای ایران ممکن خواهد شد. منابع خبری عبری از میزان خسارت سنگین دولت اسرائیل در پی رهگیری موشک‌های شلیک شده توسط حماس و جهاد اسلامی خبر داده‌اند.

خبرگزاری آناتولی در گزارشی به نقل از روزنامه عبری زبان اورشلیم پست اعلام کرد؛ دولت اسرائیل بابت رهگیری هر یک از موشک‌های شلیک شده از غزه متحمل ده‌ها هزار دلار ضرر می‌شود و این در حالی است که هزینه ساخت موشک‌های ساخت غزه بیش از چند صد دلار نیست.

این رسانه نوشت: هزینه یک موشک میان برد فلسطین ۳۰۰ تا ۸۰۰ دلار و دو یا سه برابر این رقم برای یک موشک دوربرد است و این در حالی است که هزینه ساخت هر موشک رهگیری برای دستگاه‌های موسوم به گنبد آهنین اسرائیل ۵۰ تا ۱۰۰ هزار دلار است.

روزنامه اورشلیم پست در ادامه به هزینه بسیار سنگین رهگیری موشک‌های ساخت غزه برای دولت اسرائیل اشاره کرد و نوشت: هزینه رهگیری موشک‌های فلسطین توسط دستگاه گنبد آهنین بسیار بیش‌تر از هزینه موشک‌های حماس است و این هزینه برای هر رهگیری ۵۰ تا ۱۰۰ هزار دلار تخمین زده می‌شود.

از سوی دیگر، روزنامه عبری‌زبان یدیعوت آحارونوت با اشاره به خسارت‌های اسرائیل در پی حملات موشکی چند روز اخیر از غزه به اسرائیل، اذعان کرد: خسارت‌های مستقیم و غیر مستقیم طی چهار روز نخست عملیات «نگهبان دیوارها» (جنگ اخیر) بیش از نیمی از خسارت وارد شده در جریان عملیات ۵۱ روزه موسوم به «صخره سخت» در سال ۲۰۱۴ بوده است.

این رسانه گزارش داد: از زمان آغاز عملیات در دوشنبه تا عصر جمعه، خسارات وارد شده به اموال خصوصی در جریان عملیات نگهبان دیوارها بالغ بر ۱۰۰ میلیون شکل (واحد پول اسرائیل) بوده و ده‌ها میلیون شکل نیز خسارت به اموال عمومی وارد شده است. همچنین هزینه جنگ برای ارتش اسرائیل بیش از یک و نیم میلیارد شکل بوده است و این هزینه همچنان در حال افزایش است.

صندوق مرکزی وابسته به سازمان ملل برای اقدام در موارد اضطراری روز شنبه اعلام کرد که برای ارسال کمک‌های سریع به غزه، مبلغ ۱۸ میلیون و ۵۰۰ هزار دلار بودجه اختصاص داده است.

مارک لوکوک، معاون دبیرکل سازمان ملل نیز از اختصاص ۴ و نیم میلیون دلار دیگر از ردیف سایر بودجه‌های این سازمان برای تحویل فوری کمک به مردم غزه خبر داد.

همچنین صندوق کودکان سازمان ملل روز جمعه از آماده کردن محموله‌های کمک بشردوستانه به غزه، شامل بسته‌های خون، خبر داده بود.

سازمان ملل یک روز پیش از برقراری آتش‌بس ابراز نگرانی عمیق کرده بود که کمبود شدید سوخت، آب، مواد غذایی و دارو در سراسر باریکه به یک بحران دیگر منجر شود. کمبود شدید سوخت برای پمپاژ آب همراه با آسیب‌های کلی وارده به تأسیسات آب‌رسانی، وضعیت تأمین آب در باریکه را کماکان به شدت مختل کرده است.

کارکنان برق اسرائیل در شرکت موسوم به «توانیر» اعلام کرده بودند برای همبستگی با مردم خود از ارائه خدمات به سیستم برق غزه که وابسته به اسرائیل است، خودداری می‌کنند.

در پایان می‌توان تأکید کرد که هزاران فلسطینی آواره که خانه‌های خود را در بمباران‌های سنگین اسرائیلی در عملیات روزهای ۲۰ تا ۳۰ اردیبهشت از دست دادند، از روز جمعه به ویرانه‌ها بازگشته تا اموال احتمالی باقی‌مانده خود را جا به جا کنند. بر اساس گزارش معاون دبیر کل سازمان ملل، دست‌کم ۷۷ هزار ساکن غزه در این حملات خانه‌هاب خود را از دست داده‌اند.

ارتش اسرائیل اعلام کرده که مجموع راکت‌هایی که در عملیات اخیر از غزه به اسرائیل نشانه‌گیری شد، بیش از ۴۳۰۰ راکت بوده که ۹۰ درصد آن را دستگاه دفاع ضد راکتی «گنبد آهنین» ره‌گیری و منهدم کرد.

بنی گانتز، وزیر دفاع اسرائیل، جمعه شب به شبکه کان گفت، از میان همه راکت‌هایی که در خاک اسرائیل فرود آمد، تنها ۶۰ تا ۷۰ فروند آن به خانه‌ها و اماکن اصابت کرد.

اسرائیل رقم خسارت مالی وارده به خود را بیش از ۲ میلیارد دلار اعلام کرد که بخش عمده آن آسیب ناشی از بسته بودن محل‌های کسب و کار و فرودگاه بود.

براساس ارزیابی‌های اولیه غیررسمی، خسارت‌های اقتصادی اسرائیل در نتیجه جنگ اخیر در نوار غزه به حدود ۱۲.۲ میلیارد دلار رسید.

روزنامه یدیعوت آهارونوت اسرائیلی نوشت، یک منبع مسؤول در وزارت دارائی دولت اسرائیل پس از برقراری آتش‌بس میان مقاومت فلسطین و اسرائیل گفت، خسارت‌های ناشی از این جنگ در مقایسه با جنگ ۵۱ روزه سال ۲۰۱۴ که ۰.۳ درصد از تولید ناخالص داخلی بود به حدود ۰.۵ درصد از تولید ناخالص داخلی رسید.

به گفته این منبع، این خسارت‌ها شامل خسارت در حوزه فعالیت اقتصادی، کاهش تولید در کارخانه‌ها، کاهش چشمگیر مصرف خصوصی و هزینه‌های ناشی از فعالیت‌های جنگ بر اقتصاد می‌شود.

کارشناسان اقتصاد و حوزه سرمایه‌گذاری می‌گویند، خسارت‌هایی که در اثر این جنگ بر تولید ناخالص داخلی وارد شد احتمالاً به ۰.۶ تا ۰.۸ درصد هم برسد. در حال حاضر تولید ناخالص داخلی اسرائیل حدود ۱.۴ تریلیون شکل است.

آتش‌بس در حالی به جریان افتاده که بیلان ویران‌گری‌های این ۱۱ روز روشن نیست و صلح پایدار نیز چشم‌اندازی تضمین‌شده ندارد.

جزئیات توافق آتش‌بس هنوز رسماً اعلام نشده است. اما یک مقام گروه حماس ادعا کرده که این آتش‌بس یک «پیروزی» برای مردم فلسطین و «شکست» برای بنیامین نتانیاهوست.

با این حال، صدها هزار اسرائیلی پس از یازده روز بحران نظامی و در شرایطی که حدود نیمی از کل جمعیت در زیر خطر حملات راکتی قرار گرفته بود، با فرصت آتش‌بس روزهای جمعه و شنبه خود را برای بازگشائی مدارس و موسسات دولتی و خصوصی از روز یکشنبه دوم خرداد آماده کردند.

اما غزه در اشک و خون و ویرانی غرق است. خیرگزاری آسوشیتدپرس به نقل از مقامات ارشد سازمان ملل احتمال داده که بازسازی غزه ممکن است سال‌ها طول بکشد.

حق طبیعی مردم فلسطین و اسرائیل است که بدون جنگ و تعیض و برخوردهای نژادپرستانه در کنار هم در فضائی دوستانه و مسالمت‌آمیز شرکت کنند اما حریانات جنگ طلب اسرائیل و در راس همه نتانیاهو و حماس و جهاد اسلامی با دخالت حکومت‌هایی همچون جمهوری اسلامی و ترکیه و قطر و امریکا و... که هر کدام در جهت منافع خود در مناقشه اسرائیل و فلسطین دخالت می‌کنند اما این شهروندان عادی و آزادی‌خواه و برابری‌طلب فلسطین و اسرائیل است قربانی می‌دهند و بهای جنگ‌طلبان و خشونت‌طلبان را می‌پردازند.

دوشنبه سوم خرداد [جوزا] ۱۴۰۰ - بیست و چهارم مه ۲۰۲۱